

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет
Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ЕКОНОМІЦІ

Спеціальність 051 Економіка
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 н.р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Емоційний інтелект в економіці
Викладач (-і)	д.е.н., проф. Дмитришин Л.І.
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	lesia.dmytryshyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=97&id_cou=8253
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Світ змінюється з неймовірною швидкістю. Колись для успіху потрібно було володіти просто так званою «підприємницькою жилкою» — просто вміти здійснювати операції купівлі-продажу. Потім прийшов час інтелектуалів — все більше стало ІТ-фахівців, які заробляли завдяки виключно інтелектуальним здібностям.</p> <p>Сьогодні — новий час, час, коли для успіху потрібно також володіти емоційним інтелектом, вміти швидко перетворювати емоції, змінювати стратегії поведінки та відносини в бізнесі, знаходити спільну мову і підходи до абсолютно різних людей, об'єднувати інших заради спільної мети. За все це відповідає емоційний інтелект. Ті, хто вловив цей тренд, зможуть бути успішними.</p> <p>Тому емоційний інтелект сьогодні — це насамперед усвідомлена необхідність, це запорука успіху сучасної людини, яка криється у внутрішньому стані, емоційному імунитеті. Це, своєю чергою, є важливим показником фізичного здоров'я.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу: розкрити зміст поняття емоційний інтелект, основні тенденції вивчення та операціоналізації цього феномену, важливість розвитку емоційного інтелекту як комплексу здібностей, характеристик та специфічних компетентностей, необхідних для оптимального функціонування людини як керівника-управлінця, працівника-підлеглого, підприємця, а також суб'єкта суспільного життя.</p> <p>Задачі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів зі станом дослідження проблеми емоційного інтелекту як у вітчизняній, так і в зарубіжній науці; - ознайомити студентів з історією формування поняття «емоційний інтелект», з різними підходами до його концептуалізації; - визначити місце емоційного інтелекту у бізнесі, управлінні та суспільному житті,; - забезпечити усвідомлення студентами зовнішніх та внутрішніх компонентів емоційного інтелекту й особливостей їх виявлення як динамічної системи; - з'ясувати критерій визначення ієрархічної структури рівнів сформованості емоційного інтелекту; - сформуванати у студентів уявлення про роль емоційного інтелекту як вирішального фактора успішності самореалізації особистості. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p> <p>знати:</p>	

- найбільш важливі етапи, факти та персоналії в історії розвитку теорії емоційного інтелекту;
 - стан розробки підходів до концептуалізації феномену емоційного інтелекту і його вимірювання;
 - закони емоцій, внутрішні та зовнішні компоненти емоційного інтелекту й особливості їх виявлення як динамічної єдності;
 - ієрархічну структуру рівнів сформованості емоційного інтелекту, витоки його стресозахисного та адаптаційного потенціалу.
- вміти:**
- об'єктивно оцінювати погляди різних авторів на розуміння закономірностей функціонування емоційної сфери людини;
 - застосовувати отримані знання для цілеспрямованого формування власного емоційного інтелекту;
 - застосовувати набуті знання для оцінки рівнів сформованості емоційного інтелекту інших суб'єктів;
 - усвідомлювати переваги і недоліки існуючих підходів до формування емоційного інтелекту методами соціально-психологічного навчання;
 - адаптувати методики формування емоційного інтелекту в сферу бізнесу та управління.

4. Результати навчання (компетентності)

Результати навчання:

6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

Компетентності:

ЗК3.Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК7.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	051 Економіка	1	Вибіркові дисципліни

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Емоційний інтелект як предмет наукових досліджень.</p> <p>1. Розвиток уявлень про емоційний інтелект.</p> <p>2. Загальне визначення поняття “емоційний інтелект”.</p>	Лекція, практичне заняття	[1-6, 21]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичн	0,1	До наступного заняття за розкладом

			ого заняття		
<p>Тема 2. Концептуалізація емоційного інтелекту в наукових працях.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підходи до концептуалізації EI. 2. Різниця між IQ (intelligence quotient) і EI. 	Лекція, практичне заняття	[1-6, 21]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 3. Природа емоційного інтелекту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модель здібностей Дж. Майера і П. Саловея 2. Модель компетентностей Д. Гоулмана 	Лекція, практичне заняття	[1-2,4-6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 4. Природа емоційного інтелекту: продовження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Змішана модель Р. Бар-Она 2. Емоційний інтелект у діяльності бізнес-лідера 	Лекція, практичне заняття	[1-2,4-6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 5. Емоційний інтелект на практиці. <i>Частина 1. Діагностика емоційного інтелекту бізнес-лідера</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини необхідності діагностики емоційного інтелекту лідера 2. Існуючі методики дослідження емоційного інтелекту лідера 3. Дослідження емоційного інтелекту за допомогою методики <i>peer-assessment</i> 	Лекція, практичне заняття	[7-10, 22]	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 6. Емоційний інтелект на практиці. <i>Частина 2. Діагностика</i></p>	Лекція, практичне заняття	[7-10, 22]	Опрацювати	0,1	До наступного

<p><i>емоційного інтелекту колективу</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль ЕІ у сфері робочих взаємин 2. Як рівень ЕІ співробітників впливає на бізнес-процеси : статистика 3. Методики діагностики ЕІ працівників 			лекційний матеріал, Пройти тестування до теми		заняття за розкладом
<p>Тема 7. Емоційна грамотність.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне визначення поняття «емоційна грамотність» 2. Тренінг з емоційної грамотності 	Лекція, практичне заняття	[15-20, 22]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 8. Емоційне вигорання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття емоційного вигорання (виснаження) 2. Практики усунення емоційного вигорання керівника 3. Практики усунення емоційного вигорання працівника 	Лекція, практичне заняття	[1-20, 22]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 9. Як керувати емоціями на самоізоляції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика емоційних станів на самоізоляції 2. Методи коригування емоційних станів на самоізоляції 	Лекція, практичне заняття	[1-20, 22]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
<p>Підсумкове практичне заняття</p>	Практичне заняття	[1-22]	Підготуватись до контрольної роботи	0,1	Згідно розкладу
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна – 100 балів протягом семестру; “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його</p>				

	<p>до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв'язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна її мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (20 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (30 балів); – оцінка за контрольну роботу (30 балів); – оцінка за самостійну роботу (20 балів).

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Bar-On R. *Emotional Quotient Inventory (EQ-i): Technical Manual*. Toronto: Multi-Health Systems. 1997. P. 232.
2. Dmytryshyn L., Romanchukevych M. Labor market in Ukraine: current situation and development prospects. *The Problems of Economy*. 2022. №2. P. 39-46. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-2-39-46> *Index Copernicus*

3. Exploring the validity of the Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test (MSCEIT) with established emotions measures. Roberts R.D. [et al.]. *Emotion*. 2006. N 6. P. 663–669.
4. Goleman D. *Emotional intelligence*. New York: Bantam books. 1995.
5. Mayer J. D., Salovey P., Caruso D. R. Emotion intelligence: theory, findings, and implication. *Psychological inquiry*. 2004. Vol. 15. N 3. P. 197–215.
6. Mayer J.D., Caruso D.R., Salovey P. Emotional Intelligence meets traditional standards for an intelligence. 1990. V. 27. P. 267–298.
7. Measuring emotional intelligence with the MSCEIT V 2.0. Mayer J.D. [et al.]. *Emotion*. 2003. N 3. P. 97–105.
8. Thordike R. *Stanford - binet Intelligence Scale: 4th edition (Technical Manual)*. Chicago: Riverside. 1986. P. 34.
9. Байсар Л.І. *Множинність виявлення інтелекту*. Дніпропетровськ: ДНУ. 2010. 96 с.
10. Берн Е. *Ігри в які грають люди*. Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля». 2016. 256 с.
11. Гоулман Д. *Емоційний інтелект у бізнесі*. Вид-во Vivat, 2021. – 528 с.
12. Дмитришин Л.І., Кондрацька А.С. Вплив неформальної освіти на розвиток ефективної економіки в Україні. *Бізнес Інформ*. 2022. №5. С. 57–61. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-57-61> Index Copernicus
13. Екман П. *Теорія брехні*. КМ-БУКС. 2012. 320 с.
14. Ляц О.П. Емоційний інтелект як предмет психологічних досліджень. *Проблеми сучасної психології*. 2013. Випуск 22. С. 324-335.
15. Носенко Е. Л. *Емоційний інтелект; концептуалізація феномену, основні функції*. К.: Вища школа. 2003. 127 с.
16. Робсон Д. *Життя без емоцій*. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/vert_fut/2015/08/150826_vert_fut_live_without_emotions_vp
17. Федорова Ю. Емоційний інтелект у бізнесі: інструменти та методи розвитку. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Економіка»*. 2019. Вип. 6 (12).

Викладач _____

Дмитришин Л.І.